

MEDLEMSMØTE PÅ FOLKVANG 5. MARS 2013.

Ca. 90 til stede.

TONE SINDING STEINSVIK: MUNCH OG MALERVENNENE PÅ MODUM.

Dette er tittelen på årets hovedutstilling i Blaafarveværkets lokaler på Sand.

Bakgrunnen er Fritz Thaulow og «Friluftsakademiet» som starta opp høsten 1883 med utgangspunkt i Madam Reiffs pensjonat ved Haugfossen.

Malerne var her i perioden sein september- desember, og mange av bildene fikk derfor tittelen «Høstmorgen» eller liknende.

Det var naturalismen som rådde i kunstens verden. Man skulle male ekstremt naturalistisk, men godt. Gjerne en hestelort. Hvis det sto en lyktestolpe i veggen for motivet, skulle den være med i bildet. Chr. Krohg var hovedlærer omkring atelieret i «Pultosten» ved Stortings plass. Han var aktiv i å korrigere og veilede, mens Fritz Thaulow var tilbakeholden i så måte.

Thaulows onkel var lege ved Blaafarveværket fra 1839 og grunnlegger av Modum Bad. Ei av døtrene blei gift med den etterfølgende verkslegen Hans Gabriel Sundt Dedichen.

Det var svært unge malere som kom til Haugfoss. Alderen var 17 til 21 år, Thaulow sjøl var ca. 10 år eldre. De kan godt betegnes som «ufaglærte» på dette tidspunktet, og tiltaket var en slags happening. Thaulow «reklamerte» med vakker natur, maleriske omgivelser, bra pensjonat og god mat, som blei servert i skjenkestua under butikken. Madam Reiff hadde vakre døtre, og guttene fra Grenskauen kom med vilt til pensjonatet.

Reisa fra Oslo gikk med tog fra Vestbanen til Åmot stasjon og videre over Åmot bru opp den relativt nye veggen gjennom Strandgata (åpna 1878).

Den første av Thaulows skisser av Haugfossen er datert 30/3-1880. Han malte flere bilder av fossen fra ulike ståsteder. Møllebygget ved fossen brant i 1883 og er med på et bilde.

Ett av bildene på utstillinga viser en av plassene øst for elva (antakelig Pissarud) malt i olje. Bildet blei kjøpt av Nasjonalgalleriet alt i 1883 etter å ha vært med på den første Høstutstillinga. Dette kan betraktes som hans første forsøk på «å fange Simoa». Fritz Thaulow blei seinere først og fremst kjent som «vanmaleren» i norsk kunsthistorie.

På dette tidspunktet var den årlige Høstutstillinga under etablering. I 1881 hadde kunstnerne gått til streik mot arrangørene, og fra 1884 fikk de offentlig støtte til sin Høstutstillingen. Spesielt for denne utstillinga var at bildene var gjengitt som skisser i katalogen.

Hva årets utstilling på Blaafarveværket vil omfatte:

Det vil være med ca. 100 bilder fordelt på 6 kunstnere.

For første gang er det gitt statsgaranti for forsikringa av bilder som befinner seg i Norge. Tidligere er dette bare gjort for bilder lånt fra utlandet. Årsaka er sjølsagt Edvard Munchs bilder som krever ekstreme sikkerhetstiltak.

Avdeling 1- Frits Thaulow.

Avdeling 2- Gustav Wentzel.

Her framheves spesielt et bilde av bakkelandskapet omkring Haugfossen (i dag mindre synlig på grunn av moderne feltplanting av skog).

Avdeling 3- Kalle Løchen.

Han var meget ung og skuespiller like mye som maler. Spilte angivelig opera på Sand under oppholdet. En av Munchs beste venner med tilknytning til Kristiania- bohemen. Her framheves spesielt bildet «Atelier fra Modum» som viser et bilde av et værelse i Reiffegården med døra åpen mot øst. Kalle Løchen levde et bevega liv og tok sitt liv i 1893 på Nordstrand. Dette faller i tid sammen med vennen Edvard Munchs «Skrik» og kan gi grunnlag for tanker om at dette verket uttrykker kunstnerens følelser ved vennens bortgang. Motivet er fra Ekeberg ganske nær åstedet.

Avdeling 4- Jørgen Sørensen og Karl Jensen-Hjell

Av Sørensen framheves bildet av møllerens hus i Huken (Haugfosshallinga). Han malte mange fine bilder fra Modum, men døde 33 år gammel.

Avdeling 5- Edvard Munch.

Munch var ikke med på samlinga i 1883 (på grunn av sykdom). Derimot var han på Modum seinsommeren 1884 og trivdes ifølge brev til tanta si meget godt. Brevet handler bl.a. om nødvendige utgifter til ball (3 kr) og honorar til modellen Tora Dalen i bildet «Morgen». Dette er malt innenfra Reiff-gården med septembersol fra øst og ei ung jente i forgrunnen.

Til tross for at noen av deltakerne på kveldens møte var i slekt med ei Tora Dalen, blei det i kveldens løp ikke avklart hvem av de 2 jentene i folketellinga fra 1875 som egentlig er avbildet. Det fins nemlig to med samme navn (16 og 19 år).

Det nyeste er at det er utarbeidet kulturhistoriske tekster montert ved maleriene til utstillinga, som åpner 11. mai på Blaafarveværket.